

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GERÇEKLIK ŞOKU BEKLENTİ DÜZEYLERİ: MESLEĞE ATILMAYA HAZIR MIYIZ?

Gönül TEKKURŞUN DEMİR*

Ekrem Levent İLHAN**

Halil İbrahim CİCİOĞLU***

ÖZ

Bu araştırmada, beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik gerçeklik şoku beklenti düzeylerini ortaya koymak ve bu düzeyleri değişkenler açısından incelemek amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma modellerinden, tarama deseni kullanılmıştır. Araştırmaya Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören toplam 185 (66 kadın, 119 erkek) öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplamak için 2016 yılında Özdemir ve Büyükgöze'nin uyarlamış olduğu "Gerçeklik Şoku Beklentisi Ölçeği (GŞBÖ)" kullanılmıştır. Normal dağılım gösteren değişkenlerin varyanslarının homojenliği test edildikten sonra, bu değişkenler, parametrik test yöntemleri ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde frekans, aritmetik ortalama, standart sapma; bağımsız örneklem için t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Post-Hoc test istatistikleri (Tukey HSD), Pearson Moment Korelasyon testlerinden yararlanılmıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği adaylarının GŞBÖ'den aldıkları toplam puan ile yaş değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Adayların gerçeklik şoku beklenti düzeyleri, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farka sahip olmadığı görülmüştür. Sınıf seviyelerinde GŞBÖ'den alınan puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği 1.sınıfın gerçeklik şoku beklentileri puan ortalamasının 2., 3.ve 4.sınıfa göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Spor branşı, spor yaşı, akademik not ortalamasına göre GŞBÖ'den alınan puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, öğretmen adayların gerçeklik şoku beklenti düzeylerinin orta seviyede olduğu görülmüştür. Sınıf kademesine göre gerçeklik şoku beklenti düzeyinin anlamlı bir şekilde farklılaştığı, yaş,

* Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, gonultekkursun@hotmail.com

** Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, levent-besyo@hotmail.com

*** Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, cicioglu@gazi.edu.tr

Makalenin Geliş Tarihi: 27.03.2018 Kabul Tarihi: 16.05.2018

cinsiyet, branş, spor yaşı ve akademik not ortalamasına göre ise anlamlı bir farklılaşma olmadığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi ve spor öğretmenliği, öğrenci, öğretmen adayları, gerçeklik şoku beklentisi

REALITY SHOCK EXPECTATION LEVELS OF PHYSICAL EDUCATION TEACHER CANDIDATES: ARE WE READY TO GO INTO THE PROFESSION?

ABSTRACT

In this research, it was aimed to reveal the reality shock expectation levels of the physical education teacher candidates towards teaching profession and to examine these levels in terms of variables. Screening design from quantitative research models was used in the research. The research consists of a total of 185 students (66 female, 119 male) attending the Department of Physical Education and Sports Teaching in Faculty of Sports Science of Gazi University. In the research, the “Reality Shock Expectation Scale (RSES)” adapted by Özdemir and Büyükgöze in 2016 was used in order to collect data. After testing the homogeneity of the variances of the variables with normal distribution, these variables were analyzed by parametric test methods. Frequency, arithmetic mean, standard deviation; t-test for independent samples, one-way analysis of variance (ANOVA), Post-Hoc test statistics (Tukey HSD) and Pearson Moment Correlation tests were used in the analysis of data. No significant difference was found between the total scores of physical education and sports teacher candidates obtained from RSES and age variable. It was seen that reality expectation levels of candidates did not have a significant difference according to gender variable. It was determined that there was a statistically significant difference between the scores obtained from RSES at the class level, and that the score averages of reality shock expectations of 1st grade were higher than that of the 2nd, 3rd and 4th grades. It was determined that the scores obtained from RSES according to the sport branch, sports history and academic grade average did not show a statistically significant difference. As a result of the analyses made, it was seen that the expectation levels of reality shock of teacher candidates were in the middle level. It was figured out that the reality shock expectation level significantly changed according to the grade level, and there was no significant difference according to the age, gender, branch, sports history and academic grade average.

Key Words: Physical education and sports teaching, students, student teachers, reality shock expectancy

GİRİŞ

Gerçeklik şoku, bir mesleğe başlamanın ardından iş ile ilgili öngörülemeyen sorunlara ilişkin yaşanan yoğun şaşkınlık ve hayal kırıklığı anlamına gelmektedir.

Öğretmen adayları okulun ve öğretmenlik mesleğinin gerçekleriyle yüzleştiklerinde şok ve hayal kırıklığı yaşayabilmektedirler. Bu şok ve hayal kırıklığının nedeni, öğretmen adaylarının uygulamadan kopuk teorik ağırlıklı öğretime dayalı eğitim almaları ve yeterince önemsenmeyen, geçirtilen stajlarla sürdürülen öğretmen eğitimi programlarından geçmeleridir. Bu bağlamda, üniversite hayatları boyunca öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile mesleğe başladıktan sonraki tutumları arasında aykırılıklar ortaya çıkmaktadır (Kartal, 2007). Öğretmenlik mesleğine dair beklentileri ile işe başladıktan sonra bu beklentilerin karşılanma düzeyi arasında bir farklılık meydana gelmekte ve bunun bir sonucu olarak gerçeklik şoku yaşanmaktadır (Dean, 1985). Gerçeklik şoku, öğretmen adayları üzerinde sürekli olarak etkili olan karmaşık gerçekliğin özümsemesi ile ilgilidir (Kaşkaya ve ark., 2011). Öğretmen adayları, öğretmenlik eğitimi süreci boyunca aldıkları eğitime dayalı olarak mesleğe yönelik gerekli tüm bilgi ve beceriyi kazandıklarına inanmakta, ancak mesleğe başladıktan kısa bir süre sonra mesleğe ilişkin bilmedikleri pek çok şey olduğunu fark etmektedirler (Caires, Almeida ve Martins 2010). Bu durumun önemli bir nedeni, aday öğretmenlerin mesleğe geçiş aşamasında yaşayabilecekleri muhtemel sorunlar konusunda yeteri düzeyde eğitilmemiş olmalarıdır (Farrell 2006). Oysa mesleğe geçiş aşamasında deneyim eksikliği olan bir öğretmenin bu sürece hizmet öncesinde hazırlanması, gerçeklik şoku yaşamaması bakımından önem taşımaktadır (Farrell 2003). Nitekim öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimleri süresince idealist, ilerici bir bakış açısına sahip iken, mesleğe başladıktan sonra geleneksel, tutucu bir yapıyla karşılaştıkları araştırmalarla ortaya çıkmıştır (Kartal, 2007). Öğretmenlik mesleği bağlamında yaşanan gerçeklik şokuna odaklanan alanyazın genel olarak, gerçeklik şokunun ne olduğu, gerçeklik şokuna yol açan etmenlerin ne olduğu ve gerçeklik şokunun yol açtığı çeşitli sonuçlar üzerine odaklanmaktadır. Bu kapsamda yürütülmüş ampirik ve kuramsal çalışmalar yoğun olarak göreve yeni başlamış öğretmenler (novice teachers) üzerine yürütülmüştür (Betts 2006; Caires, Almeida ve Martins 2010; Chubbuck 2008; Haggary ve Postlethwaite 2009; Hagger, Mutton ve Burn 2011; Hobson ve Ashby 2012; Horn 1966). Alanyazında, eğitim fakültelerinde halen öğretmenlik eğitimine devam eden öğretmen adaylarının gerçeklik şokuna ilişkin görüşlerine yönelik araştırmaların ise sınırlı olduğu (Özdemir ve Büyükgöze

2016; Kim ve Cho 2014), bu nedenle beden eğitimi öğretmen adayları üzerinde yürütülen bu araştırmanın önemli olduğu söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenliğinin uygulama boyutunun yanında, ders ortamı, tesis, materyal gibi çevresel faktörler ile okul idarecilerinin beden eğitimi öğretmenliği rolünden beklentileri gibi faktörler, beden eğitimi dersini ve bu dersin öğretmenini diğer branş öğretmenlerinden farklılaştırmaktadır. Tüm branş öğretmenleri gibi, beden eğitimi öğretmenlerinin de mesleki çerçeveleri dahilinde beklenen rollere cevap verebilme ve derse yönelik anılan yetersizlikler ile mücadele edebilme özelliğine sahip olması gerekmektedir. Ayrıca beden eğitimi öğretmenliği bölümleri özel yetenek sınavları ile öğrenci alan okullardır. Lisans düzeyinde eğitim-öğretim faaliyeti veren bu kurumlar tarafından gerek özel yetenek sınavlarının içeriğinin düzenlenmesi, gerekse lisans eğitimleri sürecinde ders programları ve destek eğitimleri aracılığı ile beden eğitimi öğretmen adaylarının gelecekte yapacakları mesleklerine ilişkin temel kaygı ve gereksinimlerinin belirlenerek karşılanması, bu hususta tedbirlerin alınması da bir gereklilik olarak düşünülmelidir.

Bu açıklamalar ışığında araştırmanın amacı, beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik gerçeklik şoku beklenti düzeylerini ortaya koyarak, bu düzeyleri değişkenler açısından incelemektedir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır: Beden eğitimi öğretmen adaylarının gerçeklik şoku beklenti düzeyleri;

- Yaş seviyelerine göre farklılık göstermekte midir?
- Cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?
- Sınıf düzeylerine göre farklılık göstermekte midir?
- Akademik not ortalamalarına göre farklılık göstermekte midir?
- Spor branşı türlerine göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yöntemi, araştırmada kullanılan model, evren, örneklem, verilerin ve veri toplama aracının özellikleri, geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının sonuçları, verilerin uygulanması ve bulguların elde edilmesinde kullanılan istatistiksel analizlerin sonuçları yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Araştırmada nicel araştırma modeli kullanılmıştır. Nicel araştırma, olgu ve olayları nesnelleştirerek gözlemlenebilir, ölçülebilir ve sayısal olarak ifa-

de edilebilir bir şekilde ortaya koyan bir araştırma türüdür (Kuş, 2009; Creswell, 2013). Bu araştırma, tarama deseninde bir araştırmadır. Bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan araştırmalara tarama (survey) deseni denir (Büyüköztürk ve ark., 2014).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, 2016-2017 eğitim öğretim yılının güz yarısında, Ankara ili Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde 1., 2., 3. ve 4. sınıfta eğitimine devam eden 185 (66 kadın, 119 erkek) öğretmen adayı oluşturmaktadır. Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Amaçlı örnekleme, belirli, sınırlayıcı ve ulaşılması güç bireysel özelliklere sahip bireyler üzerinde yapılması uygun olan bir örnekleme tekniğidir. Burada amaç, ilgili özelliklere sahip bireylere ulaşabilmektir (Erkuş, 2013).

Tablo 1. Katılımcıların sınıf düzeyi ve cinsiyete göre dağılımı

	Sınıf Düzeyleri				Toplam
	1	2	3	4	
Kadın	15	18	18	15	66
Erkek	30	28	33	28	119
Toplam	45	46	51	43	185

Tablo 1'de mevcut araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri adaylarının sınıf düzeyi ve cinsiyetlerine ait bilgiler yer almaktadır. Buna göre, araştırmaya 1.sınıftan 15 kadın, 30 erkek; 2.sınıftan 18 kadın, 28 erkek; 3.sınıftan 18 kadın, 33 erkek; 4.sınıftan ise 15 kadın, 28 erkek toplam 185 (66 kadın, 119 erkek) öğrenci katılmıştır. Uygulamaya katılan öğrenciler 18-34 yaş aralığında olup yaş ortalamaları 24,35'tir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada “kişisel bilgi formu” ve “Gerçeklik Şoku Beklentisi Ölçeği (GŞBÖ)” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından geliştirilen bu form; araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenleri adayları hakkında bilgi toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Bu bağlamda form aracılığıyla katılımcılardan cinsiyet, yaş, sınıf, geçmişte spor yapmış olma durumu ve düzenli olarak spor yapma durumu bağımsız değişkenleriyle ilgili bilgiler toplanmıştır.

Gerçeklik Şoku Beklentisi Ölçeği (GŞBÖ): 2016 yılında Özdemir ve Büyükgöze'nin uyarlamış olduğu "Gerçeklik Şoku Beklentisi Ölçeği (GŞBÖ)" kullanılmıştır. Söz konusu ölçek tek boyutlu olup 9 maddeden oluşmakta ve yedili likert türünde hazırlanmıştır. "Hiç doğru değil" ile 'çok doğru' arasında değer alan ölçekten alınabilecek en düşük puan 7, en yüksek puan ise 63'tür. Katılımcıların ölçekten yüksek puan alması, gerçeklik şoku beklentisinin fazla olduğu şeklinde yorumlanırken; katılımcıların düşük puan alması ise onların gerçeklik şoku beklentilerinin az olduğu şeklinde yorumlanmaktadır.

Verilerin Analizi

Öncelikle elde edilen puanların normal dağılım gösterip göstermediğini saptamak amacıyla, verilere Çarpıklık-Basıklık (verilerin normal dağılım durumu) değerleri ve Levene (varyansların eşitliği) testi sonuçları incelenmiştir (Büyüköztürk, 2008). Bu bağlamda, normal dağılım gösteren değişkenlerin analizinde parametrik test yöntemleri kullanılmıştır. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, frekans, standart sapma, bağımsız örneklem için t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Post-Hoc test istatistikleri (Tukey HSD), Pearson Moment Korelasyon testlerinden yararlanılmıştır. Araştırmada katılımcılardan toplanan veriler, SPSS 23 paket programında istatistiksel analizlere tabi tutulmuştur.

BULGULAR

Bu bölümde katılımcılardan elde edilen analizlerin çeşitli istatistiksel işlemlere tabi tutulması sonucunda elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 2. Yaş değişkenine göre korelasyon sonuçları

Değişken	N	ss	r	p	
Yaş Değişkeni	185	21,91	2,76	-,042	,58
GŞBÖ Toplam Puanı		39,71	9,75		

*p>.05

Tablo 2'de görüldüğü üzere öğretmen adaylarının GŞBÖ'den aldıkları toplam puan ile yaş değişkeni arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere Pearson Moment Korelasyon analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, katılımcıların gerçeklik şoku beklenti düzeyleri ile yaşları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($r=-0,42$; $p<,001$).

Tablo 3. Cinsiyet değişkenine göre t testi sonuçları

Değişken	Alt gruplar	N	ss	Sd	t	p	
Cinsiyet	Kadın	66	38,04	11,30	183	1,45	0,42
	Erkek	119	40,43	8,96			

*p>.05

Tablo 3'e göre öğretmen adaylarının gerçeklik şoku beklenti düzeyinin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan bağımsız örneklem için t-testi yapılmıştır. Tablo 4'ten de görülebileceği üzere kadın katılımcıların gerçeklik şoku beklenti düzeyleri (38,04± 11,30), erkek katılımcıların gerçeklik şoku beklenti düzeylerinden (40,43±8,96) düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Bu bulguya göre öğretmen adaylarının gerçeklik şoku beklenti düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farka sahip olmadığı tespit edilmiştir (t=1,45; p<.05).

Tablo 4. Sınıf değişkenine göre anova sonuçları

Ölçek	Sınıf	N	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı fark
GŞBÖ	1.sınıf	45	Gruplar arası	772,408	3	257,469	3,69	,01	1*-2 1*-3
	2.sınıf	46							
	3.sınıf	51	Grup içi	12964,034	181	257,469			
	4.sınıf	43							

*p>.05

Tablo 4'e göre yapılan analizler sonucunda 1.sınıfın gerçeklik şoku beklentileri puan ortalamasının (39,53), 2.sınıfın gerçeklik şoku beklentileri puan ortalamasından (34,73) ve 3.sınıfın gerçeklik şoku beklentileri puan ortalamasından (35,15) yüksek olduğu görülmüştür.

Buna göre, katılımcıların sınıf düzeylerine göre farklı sınıf seviyelerinde GŞBÖ'den alınan puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır (F=3,69; p>.05). Bu çözümleme sonucunda gruplar arasında beliren anlamlı farkın kaynağını belirlemek amacıyla, Post-Hoc test istatistikleri uygulanmıştır (Tukey HSD). Puan farkı lehine olan yüksek gruplar (*) ile gösterilmiştir.

Tablo 5. Branş değişkenine göre t sonuçları

Değişken	Alt gruplar	N	ss	Sd	t	p
Branşlar	Takım sporları	81	39,71	10,28548	183	,00
	Bireysel sporlar	104	39,72	9,37327		

*p>.05

Tablo 5'e göre yapılan analizler sonucunda takım sporları ve bireysel spor yapan katılımcıların gerçeklik şoku beklenti düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($t=,00$; $p<,05$). Buna göre takım sporları yapan katılımcıların gerçeklik şoku beklentileri, bireysel spor yapanlardan düşüktür ve her iki gruptaki katılımcıların gerçeklik şoku beklenti düzeyleri benzerdir.

Tablo 6. Spor yaşı değişkenine göre anova sonuçları

Ölçüm	Spor Yaşı	N	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Fark puanı (toplam puan)	1-5 yıl	38	39,54	297,992	3	99,331	1,04	,37
	6-10 yıl	75	38,84					
	11-15 yıl	59	39,82	15489,781	163	95,029		
	16 yıl ve üstü	13	44,07					

*p>.05

Tablo 6'dan da görüldüğü üzere yapılan analizler sonucunda katılımcıların spor yaşlarına göre GŞBÖ'den alınan toplam puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır ($F=1,04$; $p<,05$). Bu çözümleme sonucunda gruplar arasında 16 yıl ve üstü spor yapan katılımcıların gerçeklik şoku beklenti düzeylerinin diğer gruplara göre daha yüksek ve benzer olduğu gözlenmiştir.

Tablo 7. Akademik not ortalamasına göre korelasyon sonuçları

Değişken	N	ss	r	p
Akademik Not Ortalaması Değişkeni	185	$\frac{21,91}{39,71}$	$\frac{2,76}{9,75}$	-,221 ,78

*p>.05

Tablo 7’de görüldüğü üzere öğretmen adaylarının GŞBÖ’den aldıkları toplam puan ile yaş değişkeni arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere Pearson Moment Korelasyon analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda not ortalaması ve toplam puan arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($r=-,221$, $p <,05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada, 2016 yılında Gazi Üniversitesinde Spor bilimleri beden eğitimi ve spor öğretmenliği eğitimine devam eden 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin çeşitli değişkenler açısından öğretmenlik mesleğine yönelik gerçeklik şoku beklenti düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın bulguları ışığında, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik gerçeklik şoku beklenti düzeylerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın diğer bulgusunda, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik gerçeklik şoku beklenti düzeylerinin yaş değişkenine göre Pearson Moment Korelasyon analizi sonucunda anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Tekkurşun-Demir, Cicioğlu ve İlhan (2017)’in araştırmasında, mevcut araştırmanın aksine gerçeklik şoku beklenti düzeyi ile yaş değişkeni arasında pozitif yönde, düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre öğretmen adayların yaşlarının arttıkça gerçeklik şoku beklenti düzeylerinin düştüğü söylenebilir. Elde edilen bulgulara göre, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik gerçeklik şoku beklenti düzeylerinin cinsiyet değişkeni bakımında anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Buna göre, erkek ve kadın katılımcıların benzer düzeyde gerçeklik şokuna sahip oldukları gözlenmiştir. Bunun nedeninin çağımızda kadınların da erkekler gibi faal olmalarından ve eşit şartlar altında yetiştirilmelerinden kaynaklandığı söylenebilir. Tekkurşun- Demir, Cicioğlu ve İlhan (2017)’nin “A descriptive study on expectation levels of reality shock of physical education teacher candidates who take pedagogical formation” adlı araştırmasında mevcut araştırmaya benzer olarak, pedagojik formasyon alan üniversite öğrencilerin gerçeklik şoku beklenti düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır.. Mevcut araştırmanın sonuçlarından farklı olarak

Kim ve Cho (2014)'nın "Pre-service teachers" motivation, sense of teaching efficacy, and expectation of reality shock" isimli araştırmalarında cinsiyet değişkeni açısından erkek öğretmen adayların gerçeklik şoku beklenti düzeylerinin, kadın öğretmen adaylarının gerçeklik şoku beklenti düzeylerine göre anlamlı ölçüde yüksek olduğunu tespit etmiştir. Araştırmanın sonuçlarına paralel olarak Özdemir ve Büyükgöze (2016) "Gerçeklik Şoku Beklentisi Ölçeği'nin Uyarlaması ve Aday Öğretmenler Üzerine Bir Uygulama" adlı araştırmalarında kadın ve erkek öğretmen adayların gerçeklik şoku beklenti düzeyleri arasında anlamlı farklılık olmadığını tespit etmemişlerdir.

Araştırmanın bir başka bulgusunda, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik gerçeklik şoku beklenti ortalamaları sınıflara göre farklılık göstermektedir. Buna göre, 1.sınıfın gerçeklik şoku beklentileri puan ortalamasının, 2.sınıfın gerçeklik şoku beklentileri puan ortalamasından ve 3.sınıfın gerçeklik şoku beklentileri puan ortalamasından yüksek olduğu görülmüştür. Bunun nedeninin 1.sınıf öğretmen adaylarının henüz öğretmenlik mesleği için yeterli donanıma sahip olmadıklarını düşünmeleri olabilir. Literatürde bu değişkenler ile ilgili yapılmış araştırmaya rastlanmamıştır.

Yapılan analizler sonucunda öğretmen adaylarının branş değişkeni, spor yaşı ve akademik not ortalaması değişkenine göre, gerçeklik şoku beklenti düzeyleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Katılımcıların branş değişkenine göre, takım ve bireysel spor branşlarına sahip olan katılımcıların gerçeklik şoku beklenti düzeylerinin benzer düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Bunun nedeninin her iki grubun da uygulama konusundaki deneyimlerinin birbirine yakın düzeyde olmasından kaynaklanıyor olabilir. Katılımcıların spor yaşı 1 yıl ile 16 yıl üstünde spor yapanlar arasında değişmektedir. Bulgular ışığında, 16 yıl ve üstü spor yapan katılımcıların gerçeklik şoku beklenti düzeylerinin diğer gruplara göre daha yüksek ve benzer olduğu gözlenmiştir. Bu sonuç uzun süreli sporculuk hayatının özellikle lisans eğitimindeki akademik başarıyı olumsuz yönde etkileyebileceğini ve bunun etkisi ile başta formasyon derslerindeki yetersizlik endişesinin oluşabileceğini düşündürmektedir. Literatürde bu değişkenler ile ilgili yapılmış araştırmaya rastlanmamıştır.

Literatürde öğretmenlik bölümünde hala öğrenimine devam eden öğretmen adaylarının gerçeklik şoku düzeyleri üzerine yapılmış araştırmalara az rastlanmakla birlikte (Tekkurşun Demir, Cicioğlu ve İlhan, 2017; Özdemir ve

Büyüköze, 2016; Kim ve Cho, 2014), farklı mesleklerde görev yapan katılımcılarla yapılan pek çok araştırma (Koç ve ark., 2014; Dracup and Morris, 2008; Halfler ve Graf, 2006; Twibell ve ark., 2012) mevcuttur. Örneğin hemşire ve öğretmen olarak görev yapan katılımcıların katıldığı bir araştırmada, öğretmenlerin hemşirelere göre göreve başladıkları ilk yıllarda görece daha fazla gerçeklik şoku yaşadıkları belirlenmiştir (Daehlen 2008).

Yapılan bazı araştırmalarda, (Stroot ve Whipple, 2002; Curtner-Smith, 2001, Stroot ve Whipple, 2003) mesleğe yeni başlayan beden eğitimi öğretmenlerinin yaşadıkları gerçeklik şokunun belirgin olduğu belirtilmiştir. Öğretmen adaylarının kendi özelliklerinden hareketle henüz mesleğe başlamadan o mesleğe ilişkin öngörülerini, kendi yeterliklerini de sorgulama, değerlendirme ve geliştirmelerine olanak sağlayabilir. Öğretmen adaylarının gerçeklik şokuna ilişkin bulgular, bizzat adaylar kadar söz konusu gerçekliğin diğer paydaşlarını da ilgilendirmektedir. Nitekim öğretmen istihdamının önemli bir oranını sağlayan Milli Eğitim Bakanlığı, devlet okullarında istihdam edeceği bugünün aday öğretmenlerinin gerçeklik beklentilerini sürekli gündeminde tutmalıdır. Yüksek öğretim kurumları da özel yetenek sınavlarının içeriğinin düzenlenmesinin yanı sıra lisans eğitimleri sürecinde ders programları ve destek eğitimleri aracılığı ile beden eğitimi öğretmen adaylarının gelecekte yapacakları mesleklerine ilişkin temel kaygı ve gereksinimlerinin belirlenerek karşılanması noktasında tedbirler almalıdır.

Bu bağlamda, mesleğine yeni başlayacak olan öğretmen adaylarının mesleklerinde başarılı hissetmeleri, mesleklerinden soğumamaları, mesleklerine karşı olumsuz tutum sergilememeleri, okul eğitiminde aldıkları eğitimden farklı durumlarla karşılaşp şoka girmemeleri, meslek yaşamına pozitif başlamaları için üniversite yaşamlarındaki eğitim ve uygulamalarında simülasyon, örnek olay gibi gerekli desteğin verilmesinin yanında staj derslerinin niteliğinin geliştirilmesi, eğitim fakülteleri ve milli eğitim bakanlığı ya da sivil toplum örgütleri ortaklığı ile öğretmenlik tecrübe aktarımları ve uygulamaları temelli projelerin geliştirilmesi öngörülen şokun en aza indirilmesinde etkili olabilir. Örneğin, uygulamalı derslerin daha fazla sayıda olması, okul uygulaması dersinin (staj eğitiminin) diğer dönemlere de yayılarak artırılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Betts, R. T. (2006). Lived Experiences of Long-Term Supply Begginig Teachers in New Brunswik: A Hermeneutic Phenomenological Approach. *Unpublish Doctoral Dissertation*. The University Of New Brunswik, Brunswik.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı* (9th ed.). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni SPSS Uygulamaları ve Yorum (Göz. Geç. 5. bs)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. 18. Baskı Ankara: Pegem Akademi.
- Caires, S., Almeida, L. S., and Martins, C. (2010). The Socioemotional Experiences of Student Teachers During Practicum: A Case of Reality Shock?. *The Journal of Educational Research*, 103, 17-27.
- Curtner-Smith, M.D. (2001). The Occupational Socialization Of A First Year Physical Education Teacher With A Teaching Orientation. *Sport, Education And Society*, 6(1), 81-105.
- Creswell, J. W. (2013). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Sage Publications.
- Chubbuck, S. M. (2008). A Novice Teacher's Beliefs About Socially Just Teaching: Dialogue Of Many Voices. *The New Educator*, 4(4), 309-329.
- Dean, R. A. (1985). Reality Shock: What Happens When A New Job Does Not Match Expectations. Paper Presented At The Annual Convention of The American Psychological Association. Los Angeles, CA, August 23-27.
- Daehlen, M. (2008). Job Satisfaction and Job Values Among Beginning Nurses: A Questionnaire Survey. *International Journal Of Nursing Studies*, 45, 1789-1799.
- Dracup K, Morris E.P. (2008). *How will they learn? American Journal of Critical Care*; 17(4), 306-309.
- Erkuş, A. (2013). *Davranış Bilimleri İçin Bilimsel Araştırma Süreci*. Ankara: Seçkin.
- Farrell, T.S.C. (2003). Learning To Teach English Language During The First Year: *Personal Influences And Challenges*. *Teaching and Teacher Education*, 19, 95-111.
- Farrell, T.S.C. (2006). The First Year Of Language Teaching: Imposing Order. *System*, 34, 211-221.

- Güçlü, N. (2004). Öğretmenlik Mesleğine Başlarken Yeni Öğretmenlerin Örgütsel Sosyalleşmeleri. İlk Günden Başöğretmenliğe. (Ed. Erçetin, Ş.): 17 – 39. Ankara: Asil Dağıtım.
- Halfer D, Graf E. (2006). Graduate Nurse Perceptions Of The Work Experience. *Nursing Economics* 24(3):150-155.
- Kim, H., & Cho, Y. (2014). Pre-Service Teachers' Motivation, Sense Of Teaching Efficacy, Andexpectation Of Reality Shock. *Asia-Pacific Journal Of Teacher Education*, 42(1), 67-81.
- Koç, S., Bardak, A. ve Yılmaz, K. (2014). Hemşirelik Son Sınıf Öğrencilerinin İş Yerinden Beklentilerinin Belirlenmesi, *Hemşirelikte Eğitim Ve Araştırma Dergisi*, 11 (3): 43-50.
- Kuş, E. (2009). *Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri Sosyal Bilimlerde Araştırma Teknikleri: Nicel Mi? Nitel Mi?* (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Matanin, M., & Collier, C. (2003). Longitudinal Analysis Of Preservice Teachers' Beliefs About Teaching Physical Education. *Journal Of Teaching In Physical Education*, 22: 153-168.
- Özdemir, M., ve Büyükgöze, H. (2016). Gerçeklik Şoku Beklentisi Ölçeği' Nin Uyarlaması Ve Aday Öğretmenler Üzerine Bir Uygulama. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 17(2), 243-257.
- Haggarty, L., & Postlethwaite, K. (2009). An Exploration Of Changes In Thinking in The Transition From Student Teacher To Newly Qualified Teacher. *Research Papers In Education*, 27(2), 241-262.
- Hagger, H., Mutton, T. & Burn, K. (2011). Surprising But Not Shocking: The Reality Of The First Year Of Teaching. *Cambridge Journal Of Education*, 41(4), 387-405.
- Hobson, A. J., & Ashby, P. (2012). Reality Aftershock and How To Avert it: Second-Year Teachers' Experiences Of Support For Their Professional Development. *Cambridge Journal Of Education*, 42(2), 177-196.
- Kartal, S. (2007). *Eğitimde Örgütsel Sosyalleşme*. Ankara: Maya Akademi Yayınları.
- Kaşkaya, A. Ünlü, İ., Akar, M. S., ve Sağırlı, M. Ö. (2011). Okul ve Öğretmen İçerikli Sinema Filmlerinin Öğretmen Adaylarının Mesleki Tutumlarına Ve Öz Yeterlik Algılarına Etkisi. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(4), 1765-1783.
- Stroot, W. (2002). Organizational Socialization: Factors Affecting Beginning Teachers, Student Learning In Physical Education: Applying Research To Enhance Instruction, Edt. S. J., Silverman And C., D. Ennis, (Second Edition). *Human Kinetics*. 311-326.

Stroot, S.A. & Whipple, C.E. (2003). Organizational Socialization: Factors Affecting Beginning Teachers. In: Silverman, SJ, Ennis, CD (Eds) Student Learning in Physical Education: Applying Research To Enhance Instruction. 2nd Ed. Champaign, IL: *Human Kinetics*, 311–328.

Tekkurşun-Demir, G., Cicioğlu H., İ. & İlhan, E., L. (2017). A Descriptive Study On Expectation Levels Of Reality Shock Of Physical Education Teacher Candidates Who Take Pedagogical Formation, *Science, Movement And Health*, 17 (2): 135-140.

Twibell R, Pierre J, Johnson D, Barton D, Davis C, Kidd M. & Rook G. *Tripping Over The Welcome Mat: Why New Nurses Don't Stay And What The Evidence Says We Can Do About It*. American Nurse Today. [Http://Www.Americannursetoday.Com/Tripping-Over-The-Welcome-Mat-Why-New-Nurses-Dont-Stay-And-What-The-Evidence-Says-We-Cando-About-It/](http://www.Americannursetoday.com/Tripping-Over-The-Welcome-Mat-Why-New-Nurses-Dont-Stay-And-What-The-Evidence-Says-We-Cando-About-It/) (Erişim Tarihi: 01.12.2017).

Veenman, S. (1984). Perceived Problems of Beginning Teachers. *Review of Educational Research*. 54 (2), 143-178.

Extended Abstract

Reality shock means an intensive confusion and frustration for the unanticipated problems about the job after going into a profession. Teacher candidates may be shocked and frustrated when they face the realities of the school and the teaching profession. The reason for this shock and frustration is that they take a theoretical-oriented instructional training that has less practice and that they go through teacher education programs carried out with internships that are slurred over and not considered important (Kartal, 2007). In this context, difference can be seen between the candidates' expectations for the teaching profession and the level of satisfaction of these expectations after they have gone into profession; and as a result of this, reality shock emerges (Dean, 1985). Focusing on the reality shock in the context of the teaching profession, literature generally focuses on what is the reality shock, what elements cause the reality shock, and the various consequences of the reality shock. The empirical and theoretical studies carried out in this context have been extensively conducted on novice teachers (Almeida and Martins 2010; Betts 2006; Caires, Chubbuck 2008; Haggary and Postlethwaite 2009; Hagger, Mutton and Burn 2011; Hobson and Ashby 2012; Horn 1966). It can be said that this study applied on the physical education teacher candidates is important, because it is found that the studies about the opinions of the teacher candidates attending still the education faculties, on the reality shock are limited (Kim and Cho 2014; Özdemir and Büyükgöze 2016). The research aims to reveal the reality shock expectation levels of the physical education teacher candidates towards the teaching profession and to examine these levels in terms of variables. Screening design, one of the quantitative research models was used in the research. The study group was selected by sampling method. In this context, the participants are the teacher candidates in the 1st, 2nd, 3rd and 4th grades, attending the Department of Physical Education and Sport Teaching at Gazi University. Accordingly, in the 18-24 age group, a total of 185 students (66 female, 119 male) participated in the study: 15 female and 30 male students from 1st grade; 18 female, 28 male students from 2nd grade; 18 female, 33 male students from 3rd grade and 15 female, 28 male students from 4th grade. In the research, "Personal Information Form" and "Reality Shock Expectation Scale (RSES)" were used as data collection tools. Frequency, arithmetic mean, standard deviation; t-test for independent samples, one-way analysis of variance (ANOVA), Post-Hoc test statistics (Tukey HSD) and Pearson Moment Correlation tests were used in the analysis of data. In the light of the research findings, it was determined that the reality shock expectation levels of the

teacher candidates towards the teaching profession were in the middle level. The reality shock expectation levels of the teacher candidates towards the teaching profession do not change according to the age and gender variables. Accordingly, male and female participants were observed to have a reality shock at similar levels. The reason for this can be that the women in our day are as active as men and are raised under equal conditions. In another finding of the study, the reality shock expectation averages of the teacher candidates participating in the study, towards the teaching profession change according to the class levels. According to this, it was determined that reality shock of 1st grade teacher candidates is higher than the upper classes. This may be because the 1st grade teacher candidates think that they are not qualified enough for the teaching profession. As a result of the analyses made, no significant difference was found between the reality shock expectation levels of the teacher candidates according to the variables of branch, sport history and academic grade point averages. This may be due to the fact that both groups have experiences in terms of application at close levels. Participants' sport history ranges from 1 year to 16 years. In the direction of the findings, it was observed that the reality shock expectation levels of the participants playing sports for 16 years or more were higher than and similar to the other groups. This result suggests that long-term athletics life can affect negatively the academic success in the undergraduate education, and that this effect may cause anxiety of inadequacy especially in pedagogical formation lesson. In addition to the results of the research, there can be suggestions to develop the qualifications of internship lessons and to develop the projects based on experience transfers on teaching profession and applications with partnership of education faculties and the Ministry of National Education or non-governmental organizations as well as giving the necessary support such as simulation and case study in the education and practice of their university life in order for teacher candidates, who will go into profession, to feel successful in their professions, not to feel being alienated from their profession, not to adopt a negative attitude for their professions, not to be shocked when they face different situations from their school trainings and to go into professions in a positive manner.